

SPIS TREŚCI

TOMU I

1. ANATOMIA CZYNNOŚCIOWA OŚRODKOWEGO UKŁADU NERWOWEGO

<i>Janusz</i>	<i>Moryś</i>	1
Budowa piętrowa i podział ośrodkowego układu nerwowego.....		1
Mózg.....		2
Układ ruchu.....		12
Układ piramidowy.....		12
Jądra podstawy i układ pozapiramidowy.....		16
Układ czucia.....		19
Układ wzroku.....		24
Ośrodki ruchowe gałek ocznych.....		29
Układ słuchu i równowagi.....		30
Układ słuchu.....		30
Układ równowagi.....		32
Układ limbiczny.....		33

2. BADANIE NEUROLOGICZNE

<i>Radosław Kaźmierski, Adam Niezgoda</i>	41
Ogólna ocena zachowania się pacjenta, wyglądu i sposobu poruszania.....	41
Wywiad chorobowy - <i>Radosław Kaźmierski, Adam Niezgoda</i>	41
Obecne dolegliwości.....	42
Przebyte choroby.....	43
Wywiad środowiskowy.....	44
Wywiad rodzinny.....	44
Wywiad od rodziny i opiekunów.....	44
Podsumowanie wywiadu.....	45
Badanie przedmiotowe - <i>Radosław Kaźmierski, Adam Niezgoda</i>	45
Badanie nerwów czaszkowych - <i>Adam Niezgoda, Radosław Kaźmierski</i>	47
Badanie układu ruchu.....	60
Oglądanie - <i>Radosław Kaźmierski, Adam Niezgoda</i>	60
Badanie napięcia mięśniowego - <i>Radosław Kaźmierski, Adam Niezgoda</i>	61
Badanie siły mięśniowej - <i>Radosław Kaźmierski, Adam Niezgoda</i>	62
Ocena siły mięśniowej - <i>Radosław Kaźmierski, Adam Niezgoda</i>	70
Badanie odruchów - <i>Adam Niezgoda, Radosław Kaźmierski</i>	70
Badanie czucia - <i>Adam Niezgoda, Radosław Kaźmierski</i>	75
Badanie czucia powierzchniowego.....	75
Badanie czucia proprioceptywnego: ułożenia i wibracji.....	79

SPIS TREŚCI

Objawy patologiczne - <i>Radosław Kaźmierski, Adam Niezgoda</i>	80
Badanie zborności ruchów - <i>Radosław Kaźmierski, Adam Niezgoda</i>	82
Badanie kręgosłupa - <i>Radosław Kaźmierski, Adam Niezgoda</i>	84
Badanie chodu - <i>Radosław Kaźmierski, Adam Niezgoda</i>	85
Zaburzenia chodu.....	85
Badanie objawów oponowych - <i>Radosław Kaźmierski, Adam Niezgoda</i>	87
Badanie objawów korzeniowych - <i>Radosław Kaźmierski, Adam Niezgoda</i>	88
Badanie czynności autonomicznego układu nerwowego - <i>Radosław Kaźmierski, Adam Niezgoda</i>	89
Zaburzenia wydzielania potu.....	90
Badanie układu autonomicznego w zakresie układu krążenia.....	91
Schemat badania neurologicznego - <i>Radosław Kaźmierski, Adam Niezgoda</i>	95
Badanie chorego z zaburzeniami świadomości oraz chorego nieprzytomnego - <i>Radosław Kaźmierski, Adam Niezgoda</i>	95

ZESPOŁY OBJAWOWE W NEUROLOGII

<i>Sławomir Michalak, Jan P. Mejnartowicz</i>	99
Zaburzenia świadomości - <i>Sławomir Michalak</i>	99
Jakościowe zaburzenia świadomości.....	101
Ilościowe zaburzenia świadomości.....	102
Zespoły i objawy neurologiczne - <i>Sławomir Michalak</i>	104
Zespół oponowy - <i>Sławomir Michalak</i>	108
Zaburzenia widzenia, spojrzenia, źreniczne i gałki oczne - <i>Sławomir Michalak</i>	108
Niedowidzenie.....	108
Zaburzenia źreniczne.....	110
Zaburzenia ruchomości gałek ocznych.....	111
Zaburzenia spojrzenia skojarzonego.....	112
Opadanie powiek.....	112
Zespoły nerwów czaszkowych - <i>Sławomir Michalak</i>	113
Zespoły uszkodzenia płatów półkul mózgu - <i>Sławomir Michalak</i>	116
Zaburzenia siły mięśniowej - <i>Jan P. Mejnartowicz</i>	117
Zespół górnego neuronu ruchowego.....	117
Uszkodzenie półkulowe.....	117
Uszkodzenie pnia mózgu.....	118
Uszkodzenie rdzenia kręgowego.....	118
Zespół neuronu dolnego.....	121
Zespoły korzeniowe.....	121
Uszkodzenia splotów.....	121
Uszkodzenie nerwów obwodowych.....	125
Zaburzenia złącza nerwowo-mięśniowego.....	125
Miopatie.....	126
Zaburzenia czucia - <i>Jan P. Mejnartowicz</i>	126
Uszkodzenie nerwów obwodowych.....	126
Uszkodzenie korzeni i splotów.....	127
Uszkodzenie rdzenia kręgowego.....	128
Uszkodzenie pnia mózgu.....	129
Uszkodzenie wzgórza.....	130

Uszkodzenie kory mózgu.....	130
Zaburzenia koordynacji i zawroty głowy - <i>Jan P. Mejnartowicz</i>	130
Niezborność.....	130
Ataksja mózdkowa.....	131
Ataksja czuciowa.....	133
Zawroty głowy.....	133
Zaburzenia ruchowe i ruchy mimowolne - <i>Jan P. Mejnartowicz</i>	135
Drżenie.....	135
Pląsawica.....	137
Zaburzenia związane z uszkodzeniem jądra niskowzgórzowego (Luysa).....	137
Hemibalizm.....	137
Dystonia.....	138
Atetoz.....	139
Mioklonie.....	139
Tiki.....	140
Zaburzenia czynności pęcherza moczowego i zaburzenia oddechu - <i>Jan P. Mejnartowicz</i>	141
Zaburzenia czynności pęcherza moczowego.....	141
Zaburzenia oddechu.....	142

4. BADANIA LABORATORYJNE W CHOROBYCH UKŁADU NERWOWEGO

Sławomir Michalak, Radosław Kaźmierski, Adam Niezgoda, Mikołaj Pawlak,

Jan P. Mejnartowicz, Magdalena Badura-Stronka.....145

Badanie płynu mózgowo-rdzeniowego - <i>Sławomir Michalak</i>	145
Nakłucie lędźwiowe.....	145
Różnicowanie przypadkowego skrwawienia płynu mózgowo-rdzeniowego od krwotoku podpajęczynówkowego.....	146
Podstawowe badania płynu mózgowo-rdzeniowego.....	146
Biochemiczne badania płynu mózgowo-rdzeniowego.....	147
Immunologiczne badania płynu mózgowo-rdzeniowego.....	148
Identyfikacja drobnoustrojów metodą polimerazowej reakcji łańcuchowej.....	150
Biochemiczne różnicowanie płynu mózgowo-rdzeniowego i wydzieliny z nosa.....	151
Znaczenie podstawowych badań hematologicznych w chorobach układu nerwowego	
- <i>Sławomir Michalak</i>	151
Znaczenie badania moczu w chorobach układu nerwowego - <i>Sławomir Michalak</i>	153
Badania biochemiczne w chorobach układu nerwowego - <i>Sławomir Michalak</i>	153
Badania układu krzepnięcia - <i>Sławomir Michalak</i>	154
Badania w zakresie układu wydzielania wewnętrznego - <i>Sławomir Michalak</i>	156
Badania laboratoryjne (biochemiczne) przydatne w podstawowej diagnostyce chorób mięśni	
- <i>Sławomir Michalak</i>	156
Badania immunologiczne w chorobach układu nerwowego - <i>Sławomir Michalak</i>	157
Diagnostyka neurogenetyczna - <i>Jan P. Mejnartowicz, Magdalena Badura-Stronka</i>	158
Diagnostyka genetyczna.....	158
Zastosowanie badań genetycznych.....	159
Badania cytogenetyczne.....	160
Genetyczne badania molekularne.....	161
Trudności związane z interpretacją wyników badań genetycznych.....	162

SPIS TREŚCI

xiv _____"

Typy dziedziczenia	164
Dziedziczenie autosomalne dominujące	164
Dziedziczenie autosomalne recesywne	164
Dziedziczenie sprzężone z chromosomem X	165
Dziedziczenie wieloczynnikowe	165
Dziedziczenie mitochondrialne	166
Poradnictwo genetyczne	167
Badania neurogenetyczne (przykłady)	167
Badania elektrofizjologiczne w praktyce neurologicznej - <i>Adam Niezgoda</i>	170
Elektroencefalografia	170
Przewodzenie ruchowe (czynność włókien ruchowych)	170
Przewodzenie czuciowe (czynność włókien czuciowych)	171
Przewodzenie w odcinkach proksymalnych	172
Elektromiografia (EMG)	173
EMG z użyciem igły	173
EMG pojedynczego włókna	174
Badanie złącza nerwowo-mięśniowego	175
Elektroencefalografia (EEG)	175
Podstawowe rytmy elektroencefalograficzne	177
Badania pochodne klasycznego EEG	178
Potencjały wywołane	178
Wzrokowe potencjały wywołane (WPW) - potencjały odpowiedzi korowej na bodźce wzrokowe	179
Słuchowe potencjały wywołane - potencjały odpowiedzi korowej i pnia mózgu na bodźce słuchowe	179
Somatosensoryczne potencjały wywołane - potencjały rdzenia kręgowego, pnia mózgu oraz kory mózgu w odpowiedzi na stymulację czuciowych nerwów obwodowych (np. pośrodkowego czy piszczelowego)	180
Ruchowe potencjały wywołane	180
Potencjały wywołane związane z wydarzeniem poznawczym	181
Badania ultrasonograficzne w neurologii (neurosonologia) - <i>Radosław Kaźmierski</i>	182
Badanie ultrasonograficzne tętnic szyjnych	182
Ocena struktur (morfologii) ścian tętnic szyjnych	182
Badanie spektrum przepływu krwi	186
Badania czynnościowe	187
Badanie tętnic kręgowych	187
Przezczaszkowa ultrasonografia dopplerowska	188
Konwencjonalna metoda dopplerowska	188
Przezczaszkowa ultrasonografia dopplerowska z obrazowaniem przepływu w kolorze	189
Badanie nerwów obwodowych i mięśni metodą ultrasonografii	190
Badanie ultrasonograficzne mięśni	190
Badanie faskykulacji	191
Diagnostyka ultrasonograficzna uszkodzeń obwodowego układu nerwowego	191
Techniki neuroobrazowe w diagnostyce neurologicznej - <i>Mikołaj Pawlak</i>	194
Obraz krwawienia w TK	194
Obrazowanie naczyń szyjnych i mózgowych	195

Obrazowanie perfuzji tkankowej.....	196
Obrazowanie metaboliczne.....	197
Zastosowanie środków kontrastowych.....	198
Zaawansowane techniki obrazowania strukturalnego i czynnościowego mózgu.....	198

5. WPROWADZENIE DO NEUROPATOLOGII

<i>Sławomir</i>	<i>Michalak</i>	201
Wstęp.....		201
Przeglądowe (standardowe) metody histologiczne wykorzystywane w neuropatologii.....		202
Barwienie hematoksyliną-eozyną (H+E).....		202
Barwienie Nissla-barwienie fioletem krezyłu.....		206
Barwienie błękitem Luxol fast.....		206
Impregnacyjne techniki srebrzenia.....		207
Techniki immunohistochemiczne.....		207
Neuropatologia zmian naczyniowych.....		209
Neuropatologia chorób demielinizacyjnych.....		213
Stwardnienie rozsiane.....		213
Obraz neuropatologiczny wczesnych zmian w przebiegu SR.....		213
Obraz neuropatologiczny ostrych zmian w przebiegu SR.....		213
Typy neuropatologiczne SR.....		215
Stwardnienie koncentryczne Baló.....		219
Choroba Schildera.....		219
Wariant Marburga stwardnienia rozsianego.....		219
Guzowa postać demielinizacji.....		219
Krąg zapalenia nerwów wzrokowych i rdzenia kręgowego.....		220
Ostre rozsiane zapalenie mózgu i rdzenia.....		222
Neuropatologia guzów mózgu.....		222
Neuropatologiczne badania śródoperacyjne.....		232
Neuropatologia neurodegeneracji.....		233
Biopsje skóry.....		235

6. BADANIE NEUROPSYCHOLOGICZNE I JEJ ROLA W PROCESIE DIAGNOSTYCZNYM W NEUROLOGII

<i>Anna Kocwa-Karnaś</i>	237
Diagnoza neuropsychologiczna a badanie neuropsychologiczne.....	238
Ocena funkcji poznawczo-behawioralnych w badaniu neuropsychologicznym.....	238
Zastosowanie diagnozy neuropsychologicznej w neurologii.....	240
Zastosowanie badania neuropsychologicznego w diagnozie różnicowej.....	241
Wartość prognostyczna diagnozy neuropsychologicznej.....	242
Zastosowanie diagnozy neuropsychologicznej w procesie terapii.....	243

7. SKALE KLINICZNE W NEUROLOGII

<i>Radosław Kaźmierski, Adam Niezgoda</i>	245
---	-----

SPIS TREŚCI

XVI

”

8. ZABURZENIA ROZWOJOWE OŚRODKOWEGO UKŁADU NERWOWEGO I CHOROBY UWARUNKOWANE NIEPRAWIDŁOWOŚCIAMI BUDOWY I LICZBY CHROMOSOMÓW

<i>Sergiusz Józwiak, Katarzyna Kotulska</i>	249
Zaburzenia rozwojowe ośrodkowego układu nerwowego.....	249
Rozszczepy kręgosłupa.....	250
Rozdwojenie rdzenia.....	251
Wrodzona zatoka skórna kręgosłupa.....	251
Rozszczepy czaszkowo-mózgowe.....	251
Zespół Arnolda-Chiariego.....	252
Zespół Dandy'ego-Walkera.....	252
Zaburzenia rozwoju układu spoidłowego.....	253
Torbiel przegrody przezroczystej.....	253
Zaburzenia migracji.....	253
Choroby uwarunkowane nieprawidłowościami budowy i liczby chromosomów.....	254
Zespół Downa.....	254
Zespół Edwardsa.....	256
Zespół Patau.....	256
Trisomia 8 pary.....	257
Zespół Lejeune'a.....	258
Zespół Wolta-Hirschhorna.....	258
Zespoły Pradera-Willego i Angelmana.....	258
Zespół łamliwego chromosomu X typu A.....	259
Zespół Klinetelera.....	260
Zespół Turnera.....	260

9. FAKOMATOZY

<i>Sergiusz Józwiak, Katarzyna Kotulska</i>	263
Nerwiakowłókniakowatość.....	263
Nerwiakowłókniakowatość typu 1.....	263
Nerwiakowłókniakowatość typu 2.....	265
Stwardnienie guzowate.....	265
Zespół Sturge'a-Webera (naczyniakowatość twarzowo-mózgowa).....	267
Choroba Hippa-Lindau (naczyniakowatość siatkówkowo-mózdkowa).....	268

10. ZABURZENIA METABOLIZMU MIEDZI

<i>Anna Członkowska, Tomasz Litwin</i>	271
Choroba Wilsona.....	271
Epidemiologia.....	271
Etiologia i genetyka.....	271
Badanie anatomopatologiczne.....	272
Obraz kliniczny.....	273
Diagnostyka.....	275
Rokowanie.....	278
Leczenie choroby Wilsona.....	279

Choroba Menkesa.....	281
Epidemiologia.....	282
Etiologia.....	282
Badanie neuropatologiczne.....	282
Obraz kliniczny.....	282
Diagnostyka.....	283
Leczenie choroby Menkesa.....	283
 11. CHOROBY LIZOSOMALNE	
<i>Anna Tylki-Szymańska</i>	285
Rozwój wiedzy o chorobach lizosomalnych.....	286
Epidemiologia.....	287
Podstawy genetyczne obrazu klinicznego.....	288
Wykrywanie i diagnostyka chorób lizosomalnych.....	288
Mukopolisacharydozy.....	289
Sfingolipidozy.....	290
Gangliozydozy.....	299
Glikoproteinozy.....	300
Mukolipidozy.....	301
 12. DZIEDZICZNE SPASTYCZNE PARAPLECIE	
<i>Iwona Stepiak</i>	305
 13. ATAKSJE RDZENIOWO-MÓZDŻKOWE I INNE CHOROBY	
WYWOŁANE ZMIANĄ LICZBY POWTARZALNYCH SEKWENCJI DNA	
<i>Iwona Stepiak</i>	313
Ataksje rdzeniowo-mózdkowe dziedziczone autosomalnie dominująco.....	316
Charakterystyka kliniczna ataksji rdzeniowo-mózdkowych z ekspansją powtórzeń	
nukleotydowych w kodujących regionach genów.....	317
Charakterystyka kliniczna poszczególnych typów ataksji	
rdzeniowo-mózdkowych z ekspansją tripletów w kodujących	
regionach genów.....	317
Charakterystyka kliniczna ataksji rdzeniowo-mózdkowych z ekspansją	
powtórzeń nukleotydowych w niekodujących regionach genów.....	320
Postępowanie terapeutyczne.....	323
Ataksje rdzeniowo-mózdkowe dziedziczone autosomalnie recesywnie uwarunkowane	
innymi niż ekspansja powtórzeń tandemowych zmianami genetycznymi.....	324
 14. ZESPOŁY OTĘPIENNE	
<i>Agnieszka Gorzkowska</i>	325
Wprowadzenie.....	325
Podział otępień.....	326
Rozpoznanie otępienia.....	329
tagodne zaburzenia poznawcze.....	332

Choroba Alzheimerera	335
Otępienie naczyniopochodne	342
Otępienie czołowo-skroniowe	346
Otępienia ciał Lewy'ego	350
Otępienie w przebiegu idiopatycznego wodogłowia normotensyjnego	355
Otępienie w chorobach prionowych	356
Otępienie w autoimmunologicznych zapaleniach mózgu	358

15. CHOROBY UKŁADU POZAPIRAMIDOWEGO

<i>Jarosław Sławek</i>	361
Charakterystyka podstawowych zaburzeń ruchowych	362
Drżenie	362
Dystonia	362
Płaskawica, atetozą i balizm	363
Mioklonie	363
Tiki	363
Akatyzja	364
„Psychogenne” ruchy mimowolne	364
Choroba Parkinsona	364
Epidemiologia	364
Obraz kliniczny	365
Zaburzenia ruchowe i kryteria rozpoznania	365
Zaburzenia pozaruchowe	370
Różnicowanie	371
Patogeneza	372
Przebieg choroby	373
Czynniki ryzyka	375
Zagadnienia genetyczne	375
Leczenie	377
Leczenie farmakologiczne	377
Leczenie postaci zaawansowanych	380
Rehabilitacja	381
Rokowanie	382
Postępujące porażenie ponadjądrowe	382
Zanik wieloukładowy	385
Choroba Huntingtona	387
Drżenie samoistne	390
Zespół niespokojnych nóg	394
Dystonie	397
Epidemiologia	398
Obraz kliniczny i podział	398
Najczęstsze dystonie ogniskowe	399
Dystonia szyjna (dawniej kręcz karku)	399
Kurcz powiek (blefarospazm)	401
Wybrane dystonie o podłożu genetycznym	401
Dystonia typu 1 (DYT1)	401

SPIS TREŚCI

XIX

Dystonia typu 5 (DYT5).....	402
Dystonietypu 6 i 11 (DYT6 i DYT11).....	403
Leczenie dystonii.....	403
Zespół Gillesa de la Tourette'a.....	403
16. CHOROBY NEURONU RUCHOWEGO I RDZENIA KRĘGOWEGO.....	407
Stwardnienie zanikowe boczne- <i>Jan P. Mejnartowicz</i>	407
jamistość rdzenia kręgowego i jamistość opuszki - <i>Karolina Kania, Alicja Kalinowska-Łyszczarz</i>	414
Rdzeniowy zanik mięśni - <i>Katarzyna Siutka</i>	419

SKOROWIDZ.....

MATERIAŁY ONLINE - ZESKANUJ QR-KOD

